

Tööõpetuse ainekava 1.–3. klassis

Tehnoloogiapädevus tähendab suutlikkust tehnoloogiamaailmas toime tulla ning mõista, kasutada ja hinnata tehnoloogiat; lahendada probleeme, lõimides mõttetööd käelise tegevusega; valida ja ohutult kasutada erinevaid materjale ning töövahendeid; viia eesmärgipäraselt ellu ideid; tulla toime majapidamistöodega ja toituda tervislikult.

Ainevaldkonna õppeained

Tehnoloogia valdkonna õppeained on tööõpetus, tehnoloogiaõpetus ning käsitöö ja kodundus. I kooliastme tööõpetus käsitleb käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtõdesid.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Väärtuspädevus – loovust arendavad tegevused õpetavad arvestama arvamuste ja ideede paljusust. Ühised arutelud ning töö ja selle tulemuse analüüsimine aitavad õpilasel kujundada ja põhjendada oma arvamusi, tunda tööõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.

Õpipädevus – õpitakse tööd korraldama alates materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemuse analüüsiga.

Suhtlemispädevus – ühised ülesanded võimaldavad õppida teisi arvestama, vajaduse korral teisi aidata ning kogeda koos töötamise eeliseid. Õpilasi suunatakse analüüsima oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.

Ettevõtlikkuspädevus – tehnoloogia valdkonna ainetes on olulisel kohal avatus loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele. Tööd valmistades läbitakse idee leidmisest kuni valmis tulemuseni.

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega. Tehnoloogia ainevaldkond toetub teistes õppeainetes omandatud teadmistele, pakkudes võimalusi jõuda praktilistes tegevustes äratundmiseni, et teadmised on omavahel seotud ning rakendatavad praktilises elus.

Suhtluspädevus (sh võõrkeeltepädevus) – teavet kogudes areneb õpilase funktsionaalne kirjaoskus ning täieneb tema tehnoloogiasõnavara. Oma tööd esitledes ja valikuid põhjendades saadakse esinemiskogemusi ning areneb väljendusoskus.

Matemaatikapädevus – tehnoloogiaainetes kasutab õpilane oma töös loogilist mõtlemist ning matemaatilisi teadmisi.

Loodusteaduslik pädevus – töötamine erinevate looduslike ja tehismaterjalidega eeldab tutvumist nende materjalide omadustega. Tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ja kodunduses puutub õpilane otseselt kokku mitmete keemiliste ja füüsikaliste protsessidega.

Sotsiaalne pädevus – ühiselt töötades õpitakse teisi arvestama, käitumisreegleid järgima ning oma arvamusi kaitsma.

Kunstipädevus – erinevate esemete disainimine ning valmistamine pakub õpilastele loomingulise eneseväljenduse võimalusi.

Tervise ja kehakultuuri pädevus – praktilistes ülesannetes kinnistub terviseteadlik käitumine.

Läbivad teemad Tehnoloogia ainevaldkond seostub kõigi läbivate teemadega. „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ – tutvumine tehnoloogia arengu ja inimese rolli muutumisega tööprotsessis aitab tunnetada pideva õppimise vajadust. „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ – tähtis on toodet valmistades kasutada säästlikult nii looduslikke kui ka tehismaterjale. Tähelepanu pööratakse keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamisele ja kujunemisele. „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ – oma ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus on üks valdkonna õppeainete põhilisi eesmärke, mis annab õpilastele võimaluse oma võimeid proovida. „Kultuuriline identiteet“ – tutvumine esemelise kultuuri, kommete ja toitumistavade võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas. „Teabekeskond“ – oma tööd kavandades õpitakse infot kogudes kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud

info usaldusväärst. „Tehnoloogia ja innovatsioon“ –arutletakse arvuti kasutamise võimaluste üle oma tööde kavandamisel ja esitlemisel. „Tervis ja ohutus“ –erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid. Tutvumine erinevate looduslike ja sünteetiliste materjalidega ning nende omadustega aitab teha esemelises keskkonnas tervisest lähtuvaid valikuid. „Väärtused ja kõlblus“ – tehnoloogiaainetes kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi üksteise arvestamisel.

Hindamine

Hinnatakse õpitulemuste saavutamist ja õpiprotsessis osalemist. Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Hinnates arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töö kulgu ja saavutatud õpitulemusi. Lisaks võetakse hindamisel arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja abivalmidust teiste õpilaste suhtes.

Õppeülesande lahendamisel hinnatakse: kavandamist ja planeerimist (originaalsust, iseseisvust, oskust põhjendada tehtud otsuseid/valikuid); valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, omandatud teadmiste rakendamist praktikas, tööohutusnõuete ja hügieenireeglite järgimist, iseseisvust, koostööoskust); töö tulemust (kavandatu õnnestumist, viimistlust ja kvaliteeti, töö õigeaegset valmimist, esitlemise oskust); õpilase arengut, püüdlikkust ning kodukorra täitmist.

Õpitulemused

3.klassi lõpetaja: kujundab lihtsamaid esemeid;
modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;
eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, puit, jne);
oskab võrrelda materjalide omadusi;
oskab materjale ühendada ja kasutada;
kasutab materjale säästlikult, on säästlik tarbija;
käsitleb töövahendeid õigesti ning ohutult;
töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ja kasutab lihtsat tööjuhendit;
hoiab korda tegevustes ja ümbruses;
arvestab ühiselt töötades kaaslasiga ja järgib viisakusreegleid.

Õppesisu

Kavandamine –ümbrisevate esemete vaatlemine, rahvuslikud mustrid ja motiivid, ideede otsimine ja valimine, lihtsate esemete kavandamine.

Materjalid –looduslikud ja tehismaterjalid, ideede leidmine materjalide korduvkasutuseks.

Töötamine –töötamine suulise juhendamise järgi, tutvumine kirjaliku tööjuhendiga ja sellest arusaamine, oma ideede teostamine õpitud oskustele toetudes, töökoha korrashoidmine, rühmas töötamise oskus.

Tööviisid –lihtsamad materjalide töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, heegeldamine –algsilmus ja ahelsilmus, õmblemine –eelpiste ja tikkpiste, liimimine, punumine, kaunistamine, viimistlemine).

Kodundus –arutelu hubase kodu väärtuse üle, ruumide korrastamine ja kaunistamine, riiete ja jalatsite korrashoid, isiklik hügieen, tervislik toiduvalik, laua katmine ja koristamine, viisakas käitumine, säästlik tarbimine.

1.klass

Õpetuse eesmärgid

Õpilane: omandab vajalikud oskused igapäevaeluks;
kogeb eneseteostuse võimalusi käelise tegevuse kaudu, arendab loovust, esteetilist maitset;
õpib tunda ja valida sobivaid töövõtteid, olema säästlik;
arendab vastutustunnet, täpsust, püsivust, töökultuuri.

Õpitulemused

Õpilane: oskab käsitseda materjale, vahendeid, tehnikaid loomingulises eneseväljenduseks;
oskab kujutada figuure liikumisasendis;
hoiab korras oma õppevahendeid ja töökohta.

Õppesisu

paberi rebimine, lõikamine, voltimine, liimimine; voolimine;
paberitööde kaunistamine;
eelpiste;
paelte ja nõöride punumine.

2.klass

Õpetuse eesmärgid

Õpilane: arendab loomingulist algatusvõimet;
omandab vajalikud oskused igapäevaeluks;
arendab esteetilist maitset.

Õpitulemused

Õpilane: oskab käsitseda töömaterjale, vahendeid, tehnikaid;
teab, kuidas valmistada mänguasju voolimis- ja jäätmematerjalidest;
oskab kujutada liikumisasendis figuure;
oskab teha kollaaže ja voltida paberit.

Õppesisu

voolimine voolimismaterjalist;
paberi voltimine;
kollaaž (värviline paber, makulatuur);
mänguasjade valmistamiselooduslikust materjalist paberist, papist, tekstiilist;
rõhuasetus teatavatele elementidele pildil (suurem kuju, värvilt eredam);
eel- ja sämpiste (lihtsamad õmblusvõtted).

3.klass

Õpetuse eesmärgid

Õpilane: arendab kujutlusvõimet;
omandab loovtegevuse kogemusi, arendab loovust;
arendab vaatlusoskust;
kogeb eneseteostuse võimalusi käelise tegevuse kaudu.

Õpitulemused

Õpilane: oskab käsitseda tööriistu, töömaterjale, vahendeid ja tehnikaid;
oskab kujutada liikumisasendis figuure;
oskab teha kollaaži ja voltida paberit;
oskab lihtsamaid töövõtteid materjalidega töötamisel;
oskab kavandada ja teostada eakohaseid töid.

Õppesisu

voolimise voolimismaterjalist;
paberi voolimise;
kollaaž (värviline paber, makulatuur);
mänguasjade valmistamine looduslikust materjalist paberist, papist, tekstiilist;
rõhuasetus teatavatele elementidele pildil (suurem kuju, värvilt eredam);
nööbi õmblemine;
lihtsamad tikkimispisted;
alg-ja ahelsilmuse heegeldamine.

Õpitulemused ja õppesisu

Kavandamine

Õpilane: kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid;
kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid;
märkab esemetel rahvuslikke elemente.

Õppesisu Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval. Rahvuslikud mustrid ja motiivid. Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

Materjalid

Õpilane: eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne);
võrdleb materjalide üldisi omadusi;
oskab materjale ühendada ja kasutada.

Õppesisu Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne). Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks.

Töötamine

Õpilane: töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit;
julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;
toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust;
arvestab ühiselt töötades kaaslasti;
arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle;
tutvustab ja hindab oma tööd.

Õppesisu Töötamine suulise juhendamise järgi. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine. Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele. Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine. Töö tulemuse uudsuse, kasutamise ja esteetilisuse hindamine.

Tööviisi

Õpilane: kasutab materjale säästlikult;
valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid;
käsitleb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult;
kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades;
modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;
valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid.

Õppesisu Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, vestmine, saagimine, heegeldamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, naelutamine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine). Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, nõel, heegelnõel, naaskel, vasar, saag, kruvikeeraja, lõiketangid, näpitsad jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine. Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist. Jõukohaste esemete valmistamine.

Kodundus

Õpilane:hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid;

tegutseb säästliku tarbijana;

selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest;

järgib viisakusreegleid.

Õppesisu Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle. Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Riiete ning jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen. Tervislik toiduvalik. Lihtsamate toitude valmistamine. Laua katmine, kaunistamine ja koristamine. Viisakas käitumine. Säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.